

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

PM handledare och student – Verksamhetsförlagd utbildning

Kurs

Psykiatrisk omvårdnad, 7,5 hp

Termin 4

Innehållsförteckning

Genomförande av VFU	3
Behörighet till olika datasystem	3
Veckoplanering under VFU	3
Utformning av VFU	3
Obligatoriska moment i kursen	4
Lärandeplan inför VFU	4
Aktiviteter under VFU	4
Reflektionsseminarie	4
Examinerande slutseminarium	4
Bedömning under VFU	5
Aktiviteter under VFU	6

Genomförande av VFU

Detta PM är ett stöd till dig som handledare och student. VFU genomförs under 5 dagar i denna kurs, studenterna förväntas genomföra så kallade raka veckor, alltså måndag-fredag. Kursens deltagare går ut på VFU i sex omgångar under vecka 11, 12, 13, 17, 18 eller 19 på vårterminen eller under vecka 43, 44, 45, 48, 49 eller 50 under höstterminen. Minst 36 h ska fördelas under de dagar studenten genomför VFU..

Arbetstidslagen ska efterföljas vad gäller arbetad tid och uttag av raster under varje arbetspass. Studenterna har VFU-placeringar inom psykiatri i Region Jönköpings län och i kommuner i Jönköpings län.

Veckoplaneringen är en struktur på hur Peer learning kan genomföras i den konkreta handledningen. Låt studenterna förbereda sig, läsa på, se, lära och pröva själva. Reflektera regelbundet under dagen med studenterna. Du som handledare ansvarar för att leda och genomföra omvårdnad tillsammans med studentparet.

Studenterna arbetar tillsammans när de utför omvårdnad. Arbetet som studenterna blir tilldelade fördelas alltid inom studentparet, en genomför och en observerar. Nästa arbetsuppgift som studenterna gör byter de roller. Studenterna utgår ifrån ett personcentrerat förhållningssätt. Hänsyn tas givetvis till patienternas vårdbehov och komplexitet.

Handledaren har ansvaret för den omvårdnad som ges till patienter, vilket innebär att alla åtgärder som student gör, samt läkemedel som student ger, ska godkännas av handledaren.

Behörighet till olika datasystem

Studenterna kommer inte få ett eget inlogg till de datasystem som används på den aktuella placeringen inom de olika vårdformerna som är aktuella inom Region Jönköpings Län.

Veckoplanering under VFU

Under kursens VFU ska studenten omsätta sin teoretiska kunskap till praktisk kunskap och inhämta erfarenhet av omvårdnad i samband med sviktande hälsa.

Nedanstående områden är exempel på tidigare bearbetade ämnen som studenten nu förväntas kunna och fördjupa under handledning: säkerställande av identitet, bemötande och kommunikation, sekretess, basala hygienrutiner, basal omvårdnad, etik, dokumentation, beskriva omvårdnad i samband med sviktande hälsa, administrera läkemedel enligt gällande författningar. Vidare har studenterna reflekterat över egna värderingar och förhållningssätt såväl som vårdmiljö i mötet med patient med sviktande hälsa och dess närstående.

Aktiviteter under VFU är framtagna för att möta studentens förväntade kunskapsnivå i förhållande till kursens lärandemål, i det här fallet termin 4. Studenten ges möjlighet att förhålla sig till kursens lärandemål då aktiviteter genomförs. Aktiviteter finns specificerade i detta dokument på sidan 6.

Utformning av VFU

Under VFU-perioden koncentrerar sig studenterna på omvårdnaden kring patienten med psykiatrisk ohälsa. Omvårdnad och omvårdnadsåtgärder genomförs utifrån inläst teoretisk kunskap i innevarande samt tidigare kurser.

Studenten ska:

- Reflektera teoretiskt över vanligt förekommande psykiatriska sjukdomstillstånd, sviktande psykisk hälsa samt omvårdnad kopplat till dessa.
- Reflektera med handledare kring möjliga situationer där studenterna bör ha en mer passiv och observerande hållning
- Reflektera över stigmatisering i samband med sviktande psykisk hälsa

- Problematisera kring sekretess inom psykiatri jämfört med inom somatik
- Medverka vid dokumentation av omvårdnad i samråd med handledare enligt rådande författningar och lagar
- Analysera och identifiera behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av patientens och dess närståendes perspektiv
- Diskutera etiska dilemman som kan uppstå vid omvårdnad i samband med sviktande psykisk hälsa.
- Undervisa/informera patienter och närstående om det som kan utgöra stöd i vardagen.

Obligatoriska moment i kursen

Det finns ett antal obligatoriska moment i relation till denna VFU. Studenten ska upprätta lärandeplan inför VFU, utföra aktiviteter samt aktivt delta i kursens reflektionsseminarie och examinerande slutseminarium.

Lärandeplan inför VFU

Studenten har med sig en lärandeplan inför VFU till handledaren på VFU-platsen. Den ska vara handledaren tillhanda minst tre dagar innan studenten påbörjar sin VFU. Lärandeplanen utgör ett underlag för inledande samtal med handledaren. Handledaren ska ta del av lärandeplanen för att få kunskap om studentens tidigare erfarenheter, mål, förväntningar och lärandestrategier. Studenten har stora möjligheter att uttrycka önskemål om vad man önskar få träna och fokusera på under VFU:n om det ges möjlighet. Därefter lämnar studenten in sin lärandeplan igen i Canvas.

Reflektionsdagbok/dagblad eller dagbok rekommenderas för att följa utveckling som kan bidra till studentens individuella reflektioner relaterat till lärandemål i VFU.

Aktiviteter under VFU

De aktiviteter som är framtagna för kursen är obligatoriska att genomföra under den angivna VFU-perioden. Kursens aktiviteter finns beskrivna på sidan 6. Om någon aktivitet inte kan utföras så kan handledaren istället leda studentparet i en reflektion kring den aktuella aktiviteten under någon av studenternas allra sista dagar i VFU-perioden. Reflektionen bör utgå från risker/fördelar i den givna situationen i VFU och ska hjälpa studenten att nå kursens lärandemål.

Reflektionsseminarie

Verksamheten genomför ett reflektionsseminarie utgående från Gibbs reflektionsmodell veckan efter studentens VFU-period. Närmare instruktioner ges via studentens VFU-placering.

Examinerande slutseminarium

Veckan efter studentens VFU-period sker ett examinerande slutseminarium. För att studenten ska ges möjlighet att delta i examinerande slutseminarium krävs att handledaren har bedömt studentens kunskapsnivå under VFU-perioden som *tillfredsställande* (se bedömningsunderlag). Examinerande slutseminarium sker i lärosätets regi och bedöms av klinisk adjunkt som även sammankallar till examinerande slutseminarium.

Examinerande slutseminarium är ett obligatoriskt tillfälle och utgör en del av VFU. Som underlag till uppgiften använder studenterna sin erfarenhet från VFU perioden. Studenten gör, tillsammans med sin parstudent, en beskrivning av vårdsökande person och hens situationen i det dagliga livet för att kunna synliggöra

- a. vårdsökandes persons behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av personen och dess närståendes perspektiv
- b. reflektera kring och diskutera hur det egna förhållningssättet och vårdmiljön påverkar mötet med vårdsökande person och dess närstående.
- c. reflektera över stigmatisering i samband med sviktande psykisk hälsa identifiera och diskutera etiska dilemman som kan uppstå vid omvårdnad i samband med sviktande psykisk hälsa.

Instruktion

Det examinerande slutseminariet innebär att studentparet gör en presentation av en situation hämtad från studentparets VFU. Studentparet kan utgå från innehållet i aktivitet 1 och 2.

- Varje studentpar ska göra en ca 10–15 min lång presentation som en ”fiktiv överlämning/överslag” dvs till annan fiktiv kollega/kollegor på avdelning eller till annan enhet, dvs skapa en fiktiv situation för överlämning eller rapportering som är en så autentisk och verklig situation som det är möjligt.
- Presentation ska innehålla en överslag, en beskrivning av vårdsökande person och hans situation samt att vara ansvarig sjuksköterska, utifrån punkt a–c, se ovan. Tänk på avidentifiering av patienten och den starka sekretess som gäller inom psykiatri.
- Presentationen och reflektionen ska baseras på evidens från kurslitteratur och vetenskapliga artiklar.
- Seminariegruppen visar på aktivt deltagande genom att vara en fiktiv kollega och visa kunskap, ställa frågor och reflektera över innehållet som presenteras i form av ”överslag”.
- Samtliga deltagare i seminariet utgår ifrån ”vad behöver jag veta i överslag om den vårdsökande personen, som sjuksköterska, för att visa sådan lämplighet i professionskunskaper så att ingen persons hälsa eller säkerhet riskeras?”.

Lärandemål som bearbetas:

- analysera och identifiera behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av patientens och dess närståendes perspektiv
- reflektera kring och diskutera hur det egna förhållningssättet och vårdmiljön påverkar mötet med patienten och dess närstående
- reflektera över stigmatisering i samband med sviktande psykisk hälsa identifiera och diskutera etiska dilemman som kan uppstå vid omvårdnad i samband med sviktande psykisk hälsa.

Bedömning under VFU

Bedömning av studenten under VFU sker med hjälp av ett bedömningsunderlag (se separat dokument) och bedöms ej med stöd i AssCE. Det är viktigt med kontinuerlig kommunikation och feedback mellan handledare och student för att handledaren ska kunna bedöma *tillfredsställelse* och därmed ges möjlighet att gå upp i examinerande slutseminarium. Handledaren genomför en första bedömning av studentens förmågor inför reflektionsseminarie och examinerande slutseminarium medan klinisk adjunkt genomför bedömningen i samband med examinerande slutseminarium.

Bedömning reflektionsseminarie

Reflektionsseminariet utgår från Gibbs reflektionsmodell och kräver aktivt deltagande från studenten. Närmare beskrivning av reflektionsseminariet ges via kliniken i samband med studentens VFU. Vid frånvaro erbjuds nytt tillfälle efter kursens slut.

Bedömning examinerande slutseminarium

Vid bedömning underkänd eller om studenten är frånvarande erbjuds nytt tillfälle efter kursens slut.

Godkänd

Presentationen och interaktion under examinerande slutseminarium visar på kunskap hos studenten genom att studenten har:

1. analyserat och identifierat behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av vårdsökandes persons och närståendes perspektiv
2. reflekterat kring och diskuterat hur det egna förhållningssättet och vårdmiljön påverkar mötet med vårdsökandes person och närstående.
3. reflekterat över stigmatisering i samband med sviktande psykisk hälsa identifierat och diskuterat etiska dilemman som kan uppstå vid omvårdnad i samband med sviktande psykisk hälsa.
4. bidrar aktivt till gruppens diskussion under seminariet

Underkänd

Inte genomfört presentation i examinerande slutseminarium som visar på kunskap hos studenten. Studenten har, under presentationen och seminariet, inte visat på förmåga att kunna;

1. analysera och identifiera behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av vårdsökandes persons och närståendes perspektiv
2. reflektera kring och diskutera hur det egna förhållningssättet och vårdmiljön påverkar mötet med vårdsökandes persons och närstående.
3. reflektera över stigmatisering i samband med sviktande psykisk hälsa och identifiera och diskutera etiska dilemman som kan uppstå vid omvårdnad i samband med sviktande psykisk hälsa.
4. Bidra aktivt till gruppens diskussion under examinerande slutseminarium (varit inaktiv).

Aktiviteter under VFU

Syftet med aktiviteterna är att strukturera studentens lärande under VFU och att hjälpa studenten att nå kursens lärandemål. Båda aktiviteterna är på olika sätt kopplade mot sjuksköterskans kärnkompetenser. Du som student är ansvarig för att aktiviteterna görs under din VFU. Det är obligatoriskt att **genomföra båda aktiviteterna** under VFU-perioden, du och din parstudent väljer själv i vilken ordning ni gör dem.

Aktivitet 1 – Samtal och kommunikation

Studentparet ska samtala med person med psykisk ohälsa och eventuellt dess närstående. Samtalet ska utgå ifrån att patienten får berätta om sin situation. Tillsammans med handledare ska studentparet efter samtalet reflektera över samtalets och kommunikationens betydelse för att identifiera behov av omvårdnad i samband med psykisk ohälsa. Vidare ska en reflektion ske utifrån vad den enskilde studenten uppfattade i samtalet i relation till sin parstudent och den kunskap som handledare besitter om den specifika patientens situation.

Lärandemål som bearbetas:

- analysera och identifiera behov av omvårdnad vid sviktande psykisk hälsa med beaktande av patientens och dess närståendes perspektiv

Aktivitet 2 – Lagar/begrepp inom psykiatrisk vård

Inhämta information om vilka lagar som styr omvårdnaden på den aktuella placeringen. Studentparet ska reflektera över vad dessa lagar innebär för den enskilde individen, närstående och vårdkedjan. Reflektera även över hur lagar inverkar på den samskapande omvårdnaden.

Lärandemål som bearbetas:

- kommunicera med och undervisa patienter i samband med sviktande hälsa i syfte att främja hälsa och lindra lidande
- visa sådan lämplighet i professionskunskaper så att ingen persons hälsa eller säkerhet riskeras